

С Т А Н О В И Щ Е

на проф. дфн Минчо Стоянов Драганов, член на жури
по конкурса за заемане на академичната длъжност
„доцент” по шифър 05.06.10 социална психология,
обявен от ВСУ „Черноризец Храбър”, с кандидат Даниела
Иванова Карагяурова

Кандидатката Даниела Карагяурова има солидна, впечатляваща педагогическа подготовка и дейност за исканата академична длъжност „доцент” по социална психология във ВСУ „Черноризец Храбър”. Тя е асистент по социална психология от 1989 г. до 1992 г. и главен асистент от 1995 г. до днес, което прави университетски асистентско-преподавателски стаж от общо 17 години. През настоящата учебна година преподавателската натовареност на кандидатката включва 172 часа лекции и 90 часа упражнения, което показва, че тя вече е преминала убедително към лекционна, „доцентска” дейност. Кандидатката се ползва с авторитет пред студентите, като към нея те имат подчертано положително отношение като специалист и като човек. Освен големия ѝ опит като асистент, за изграждането на нейния преподавателски авторитет са допринесли работата ѝ като психолог и преподавател в средни училища и изследовател по приложна социална психология в съответните учреждения и институции, където е реализирала свързани с практиката изследователски проекти.

Най-значителният научен принос на кандидатката по конкурса е разработването на собствен, самобитен модел на помагащото отношение, което според нея е най-разпространеният вид на просоциалното поведение. Този модел е оригинална хипотеза, в разработката на която вече се съдържат интересни теоретични елементи.

Интересен принос е обогатяването на представата за просоциалното поведение, което е резултат от изследването на връзките между поведение и междуличностни отношения.

Приносни моменти има в реинтерпретацията на водещи теоретични и емпирико-приложни схващания и изследвания на просоциалното поведение. В случая впечатление прави много доброто познаване на обширните разработки в международната литература по въпросите на просоциалното поведение и прецизното аналитично отношение към тях. Евристично значение за по-нататъшните изследвания в проблемното поле имат разкритите от кандидатката парадокси в процеса на реализирането на помагащо поведение.

Специално бих отбелязал значението на редица разработки в монографичната книга на кандидатката и особено в редица нейни студии, статии и публикувани доклади от конференции относно конкретни проблеми на помагащото поведение за култивирането на просоциален стил на отношения в обществото, в т. ч. за подготовката на специалисти по социална психология и социални дейности. Учебникът ѝ по приложна психология е не само едно компетентно помагало, но и е написан увлекателно, с ясна и точна мисъл, с логика и системност.

Даниела Карагяурова е ерудиран и отлично подготвен лектор с научни и научно-приложни приноси, които напълно покриват изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България за доцент.

Като забележка и в същото време като препоръка бих си позволил да отбележа недостатъчното засега терминологично разчопляне на общия теоретичен проблем за същността на връзката между поведение и отношение, в случая просоциално поведение и междуличностно отношение. Както е известно, няколко десетилетия в психологията и особено в източната психология се водеха остри дискусии кое от двете е водещо и структурно определящо – поведението на личността или нейните отношения, като във връзка с това се бяха оформили две различни позиции. Тъй като и до днес този позабравен вече спор не е решен, не е доизследван, би било добре кандидатката, която е отишла навътре в съответното проблемно поле, да даде малко по-обстойно пояснение

относно терминологичната фраза „просоциалното поведение като междуличностно отношение”. Какво по-конкретно означава тази фраза – че междуличностното отношение е функция, аспект, профил или подвид, форма на просоциалното отношение? Иначе може да се приемат от някои като общотеоретичен разнбой твърдения като „просоциалното поведение да се разглежда като междуличностно отношение” и „просоциалното поведение като обвързано с конкретни междуличностни отношения”. Разбира се, това се отнася до теоретичните предпоставки, а не до самото изследване на кандидатката.

В заключение на настоящото становище ще предложа ясно и еднозначно на уважаемото жури да гласува кандидатката по конкурса Даниела Иванова Карагяурова да заеме длъжността „доцент” по шифър 05.06.10 социална психология във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър”.

София, 28 март 2 010 г.

Член на журито по конкурса

(проф. дфн Минчо Драганов)